

GENEL BİLGİLER

Resmi Dil	: İngilizce
Başkenti	: Akra
Yüzölçümü	: 238.537 km ²
Nüfus	: 25,3 milyon (2012)
Önemli Şehirler	: Akra, Kumasi, Sekondi-Takoradi, Tamale
GSYİH (2012)	: 36,952 Milyon \$
Kişi Başına GSYİH (2012)	: 3.229 \$
Büyüme Oranı	: %7,3
Enflasyon (%)	: %8,8
Döviz Kuru 1 ABD \$=Gana Cedisi	: 1,80

DIŞ TİCARET BİLGİLERİ

İhracat (Milyon \$)	: 18.400
İthalat (Milyon \$)	: 13.573
Dış Ticaret Hacmi (Milyon \$)	: 31.973
Dış Ticaret Dengesi (Milyon \$)	: 4.827
Başlıca İthal Maddeleri	: Binek otomobiller, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, telli telefonlar için elektrikli cihazlar, kimyasal ilaçlar, çimento, pirinç, şeker
Başlıca İhraç Maddeleri	: Altın, kakao, kereste ve su ürünleri
İthalatında Önemli Ülkeler	: ABD, Çin, Fransa, Belçika, İngiltere, Güney Kore
İhracatında Önemli Ülkeler	: Güney Afrika, BAE, Hollanda, İsviçre, İngiltere, Mali
Türkiye'den Toplam İthalatı (2012)	: 303.476 Bin \$
Türkiye'ye Toplam İhracatı (2012)	: 223.502 Bin \$
Türkiye'den Önemli İthal Maddeleri	: Kakao ve kakao ürünleri, altın
Türkiye'nin Önemli İhraç Maddeleri	: Demir-çelik ürünleri, çimento, petrol yağları, tel, kablo ve diğer iletkenler, buğday unu, makarna, kireç, bulgur, irmik, otomobil lastikleri, elektrik akümülatörleri, hijyenik havlular, bebek bezleri

SIYASİ GÖRÜNÜM

Gana 6 Mart 1957'de İngiltere'den bağımsızlığını kazanmıştır. Bağımsızlığını kazandıktan sonra uzun süre kötü yönetim, rüşvet, yolsuzluk ve kaçakçılık gibi nedenlerden dolayı fazla bir ilerleme kaydedememiştir. 1966 ve 1981 yıllarında gerçekleştirilen askeri darbelerden sonra ülkede ekonomik istikrar ve demokrasi dönemi başlamıştır. Günümüzde Afrika ülkeleri içinde Gana diğer ülkeler için politik ve ekonomik anlamda model ülke olarak kabul edilmektedir.

GENEL EKONOMİK DURUM

2011 verilerine göre GSYİH'sı 39,2 milyar \$ olan Gana'da ekonominin temel sektörü tarım'dır. Tarımın GSYİH'a katkısı %35 seviyesindedir. Hizmetler sektörü GSYİH'dan %30 pay almakta olup, sanayinin GSYİH'a katkısı %25; sanayi sektörü içinde yer alan madencilik ve petrol sektörünün ise payı %10 düzeyindedir.

GANA DIŞ TİCARETİ

2008-2012 Döneminde Gana'nın Dış Ticareti (Milyon \$)

	2008	2009	2010	2011	2012
İhracat	5.270	5.840	7.960	12.785	13.832
İthalat	10.269	8.046	10.950	15.968	17.618
Hacim	15.539	13.886	18.842	28.753	31.450
Denge	-4.999	-2.206	-3.058	-3.183	-3.786

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Ghana Country Report October 2012

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Bin \$)

		2008	2009	2010
	TOPLAM	3.809.919	5.070.533	5.233.390
7108	Altın (Ham,Yarı İşlenmiş, Pudra)	1.713.873	2.944.941	3.367.915
1801	Kakao Dane ve Kırıkları	974.135	1.088.777	847.415
7606	Alimünyum Sac Levha ve Şeritler	23.402	4.360	112.960
1804	Kakao Yağı	44.920	49.861	86.461
2602	Manganez Cevherleri ve Konsantreleri	47.095	46.794	77.307

Gana'nın toplam ihracatı 2009 yılında %33 artarak 5.071 milyar \$; 2010 yılında ise %0,3 artarak 5,2 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Toplam ihracatın %65'ini altın ihracatı oluşturmaktadır. Altından sonra en fazla ihracatı yapılan ikinci ürün ihracatın %19'unu oluşturan kakao ve ürünleri'dir. İhracatta diğer önemli kalemler ise alüminyum sac ve levhalar, manganez cevherleri, kereste, kontraplaklar, poliasetaller, tabii kauçuk ve azotlu gübrelerdir. İhracat gerçekleştirilen en önemli ülke ihracatın %54'ünü oluşturan Güney Afrika Cumhuriyeti'dir. Diğer önemli ülkeler sırasıyla BAE, Hollanda, İsviçre, İngiltere ve Mali'dir. Türkiye'nin Gana'nın ihracatındaki payı %0,6 olup, 24.sıradadır.

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Bin \$)

		2008	2009	2010
	TOPLAM	8.536.051	6.464.803	8.057.141
8703	Otomobil	547.814	498.776	525.052
8704	Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	399.329	285.958	334.028
8517	Telli Telefon-Telgraf İçin Elektrikli Cihaz	59.625	26.805	298.022
3808	Haşarat Öldürücü vb. İlaçlar	143.006	164.509	255.352
2523	Çimento	235.995	167.297	209.420

Gana'nın ithalatı 2009 yılında %24 azalarak 8.465 milyon \$; 2010 yılında ise %25 artarak 8.057 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

Gana'nın ithalatında petrol ilk sıralarda yer alırken, son yıllarda ülkede petrol bulunması ve üretime başlanması nedeniyle ithalat sıfırlanmıştır. Gana'nın başlıca ithalat kalemleri binek otomobiller, eşya taşımaya mahsus motorlu araçlar, telli telefonlar için elektrikli cihazlar, kimyasal ilaçlar, çimento, pirinç ve şekerdir.

Gana'nın ithalatından en büyük payı ABD (%14) ve Çin (%13) almaktadır. Bu ülkeleri sırasıyla Fransa, Belçika, İngiltere ve Güney Kore izlemektedir. İhracat gerçekleştirilen en önemli ülke ihracatın %54'ünü oluşturan Güney Afrika Cumhuriyeti'dir. Diğer önemli ülkeler sırasıyla BAE, Hollanda, İsviçre, İngiltere ve Mali'dir. Türkiye'nin Gana'nın toplam ithalatındaki payı %1,2 olup, 22.sıradadır.

TÜRKİYE-GANA TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Türkiye ile Gana arasındaki ticaret hacmi son 5 yılda giderek artarak; 2008 yılına kıyasla yaklaşık 4 kat büyüyerek 2012 yılında 526 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Son dört yılda Gana'dan gerçekleştirilen ithalat da benzer oranlarda artmış ve ticaret dengesi Gana lehine seyretmeye devam etmiştir. 2012 yılında ihracatımız 224 milyon \$; ithalatımız 303 milyon \$ olurken; dış ticaret açığımız 80 milyon \$ olmuştur. Önümüzdeki yıllarda Gana ile dış ticaretimizin artış göstermesi beklenmektedir.

TÜRKİYE-GANA DIŞ TİCARETİ (\$)

YILLAR	İTHALAT	İHRACAT	TİCARET HACMİ
2008	46.453.204	100.366.452	146.819.656
2009	102.094.662	72.850.617	174.945.279
2010	194.358.368	96.483.674	290.842.042
2011	292.272.820	218.560.285	510.833.105
2012	303.476.199	223.495.713	526.971.912

Kaynak: TÜİK verileri

2012 yılında Türkiye'den Gana'ya 420 farklı ürün iharacı yapılmıştır. İhracatımızda başlıca kalemleri demir-çelik ürünleri, çimento, petrol yağları, tel, kablo ve diğer iletkenler, buğday unu, makarna, kireç, bulgur ve irmik, otomobil lastikleri, elektrik akümülatörleri, hijyenik havlular ve bebek bezleridir.

2012 yılında Gana'dan 30 farklı ürün ithal edilmiştir. İthal edilen başlıca ürünler kakao ve kakao ürünleri ve altındır.

GANA'NIN SERAMİK SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

2011 yılında Gana'nın seramik kaplama malzemeleri ihracatı bir önceki yıla göre miktarda %92, değerinde ise %89 artarak 14 ton ve 94 bin \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı verilerine göre Gana'nın en çok SKM ihracatı gerçekleştirdiği ülkeler; sırasıyla Liberya (74 bin \$), Sierra Leone (19 bin \$) ve Belçika (1000 \$) olmuştur.

Gana'nın Seramik Kaplama Malzemeleri Dış Ticareti (Bin \$)

	İhracat	İthalat
2009	68	39.455
2010	10	45.825
2011	94	85.081

Kaynak: Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü

Gana'nın seramik kaplama malzemeleri ithalatı ise 2009 yılında 150 bin ton ve 39,5 milyon \$ iken, 2010 yılında 172 bin ton ve 45,8 milyon \$ olmuş, 2011 yılında ise bir önceki yıla göre miktar bazında %92 artarak, değer bazında ise %46 artarak 14 bin ton ve 85,1 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında Gana'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler sırasıyla, Çin (64,8 milyon \$), İspanya (9,4 milyon \$), BAE (4,6 milyon \$), İtalya (3,6 milyon \$) ve Brezilya (370 bin \$) olmuştur. Türkiye, Gana'nın ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında 15. sırada yer almakta olup, Gana'nın toplam SKM ithalatından %0,1 pay almaktadır.

Gana'nın Seramik Sağlık Gereçleri Dış Ticareti (Bin \$)

	İhracat	İthalat
2009	133	5.356
2010	2	5.089
2011	12	8.835

Kaynak: Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü

2011 yılı verilerine göre Gana'nın seramik sağlık gereçleri ihracatı bir önceki yıla göre miktarda %100 artmış, değerinde ise %83,3 artarak 4 bin ton ve 12 bin \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında Gana'nın en çok ihracat gerçekleştirdiği ülkeler sırasıyla; Sierra Leone(12 bin \$), Nijerya (9 bin \$) ve Liberya (3 bin \$) olarak gerçekleşmiştir.

Gana'nın seramik sağlık gereçleri ithalatı 2009 yılında 7,393 bin ton ve 5,3 milyon \$ iken, 2010 yılında 6,954 bin ton ve 5,1 milyon \$ olmuş, 2011 yılında ise bir önceki yıla göre miktar bazında %37, değer bazında ise %42 artarak 11,2 milyon kg ve 8,8 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında Gana'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler; sırasıyla Çin (4 milyon \$), Hindistan (1,9 milyon \$), İngiltere (994 bin \$), ABD (334 bin \$)

ve İtalya (243 bin \$) olmuştur. Türkiye Gana'nın ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında 16. sırada yer almakta olup, Gana'nın toplam SSG ithalatından % 0,1 pay almaktadır.

Gana'nın SKM (GTİP:6907+6908) ve SSG (GTİP:6910) ürünlerinde MFN (En Çok Kayrılan Ülke) ülkelere uygulanan gümrük vergisi oranı %10'dur.

TÜRKİYE-GANA SERAMİK SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Türkiye'nin Gana'ya Yaptığı SKM İhracatı

Yıllar	Miktar (m ²)	Değer (\$)
2008	6.594	46.434
2009	20	118
2010	8.756	66.779
2011	1.583 m ² 104.807 kg	59.166
2012	16.425 m ² 92.901 kg	189.583

Kaynak: TÜİK Verileri

2009 yılında Gana'ya yönelik durma noktasına gelen ihracat 2010 yılı itibariyle yeniden yükselişe geçmiş olup; 2012 yılında bir önceki yıla göre değerinde %220 artış kaydedilerek 189 bin \$'lık seramik kaplama malzemeleri ihracatı yapılmıştır.

Türkiye'nin Gana'ya Yaptığı SSG İhracatı

Yıllar	Miktar (Ton)	Değer (Bin \$)
2008	18	43
2009	12	25
2010	23	30
2011	6	12
2012	24	91

Kaynak: TÜİK Verileri

2008 yılı itibarıyla Gana'ya yapılan seramik sağlık gereçleri ihracatımız 18 ton ve 43 bin \$ seviyesinde iken, 2009,2010,2011 yılları boyunca azalışa geçmiş 2011 yılında 6 ton ve 12 bin \$ ile en düşük seviyede gerçekleşmiştir. 2012 yılında ise bir önceki yıla göre miktar bazında %300, değer bazında ise %659 artarak toplam 24 ton ve 91 bin \$'lık ihracat yapılmıştır.